Commission des Finances et du Budget

du

MARDI 23 MAI 2023

Après-midi

_____

Commissie voor Financiën en Begroting

van

DINSDAG 23 MEI 2023

Namiddag

_____

Le développement de l'interpellation commence à 14 h 40. La réunion est présidée par M. Marco Van Hees.
De behandeling van de interpellatie vangt aan om 14.40 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Marco Van Hees.

01 Interpellatie van Sander Loones aan Alexia Bertrand (Begroting en Consumentenbescherming) over "Het respect voor het expertenadvies van de Inspectie van Financiën en inzake de begroting" (55000412I)
01 Interpellation de Sander Loones à Alexia Bertrand (Budget et Protection des consommateurs) sur "Le respect des avis des experts de l'Inspection des finances et en matière budgétaire" (55000412I)

01.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, tijdens deze legislatuur wordt er veelvuldig gebruikgemaakt van interpellaties en dit zo goed als elke week, in de plenaire vergadering en elders. Ik vind dat geen goede evolutie. Een interpellatie is een parlementair instrument dat best zijn waarde behoudt en zo wordt ingezet dat het zijn kracht en impact kan behouden. Om die reden maak ik er zo goed als nooit gebruik van. Ik heb een interpellatie gericht tot de heer De Croo omdat die foutieve informatie had verstrekt aan het Parlement, wat heeft geleid tot het ontslag van een staatssecretaris. Die context lijkt mij voor een interpellatie belangrijk. Dit om maar te zeggen dat ik zoiets niet lichtzinnig doe.

Collega's, waarover gaat het nu? Om een dossier op de ministerraad te krijgen, moeten er adviezen worden ingewonnen van de Inspectie van Financiën en van de diensten van Begroting. Worden die adviezen niet gegeven, dan kan een dossier in principe zelfs niet worden geagendeerd op de ministerraad. Zijn er wel adviezen en komt een dossier op de ministerraad, staat het de ministerraad vrij om daarover te oordelen. Logisch is natuurlijk dat het advies wordt gevolgd, de begroting staat er immers nogal slecht voor. Er zijn heel wat rode cijfers en zowel in Europees als internationaal perspectief ziet men dat wij geen fameuze resultaten boeken. Als de gespecialiseerde diensten waarschuwen dat er een probleem is met de begroting, is het verstandig om de adviezen te volgen, maar het hoeft niet. De regering kan daaraan voorbijgaan. Toen wij in de regering zaten, hebben wij dat ook meermaals gedaan. Het is perfect legaal dat dit gebeurt.

Uit een aantal parlementaire vragen blijkt dat de regering-De Croo dat ook doet. Men heeft doorheen de hele legislatuur beslist om de adviezen van Financiën en van Begroting niet te volgen.

Hier start mijn interpellatie. Het is immers mijn grote bezorgdheid dat daarover geen transparantie bestaat. Ik denk dat dit publieke informatie zou moeten zijn. Wanneer zulke experts een oordeel vellen over de cijfers in een budgettair uitdagende context, om het met een understatement te zeggen, dan zou men in het Parlement mogen weten wanneer de adviezen niet worden gevolgd.

Dat is de reden waarom ik daarover in het verleden al verschillende vragen aan uw voorganger, mevrouw De Bleeker, heb gesteld. Zij heeft mij steeds geantwoord dat het niet gemakkelijk is om te zien wanneer dit al dan niet wordt overruled. Het computersysteem is er niet voor gemaakt om dat uit te zoeken, maar het kan wel.

Zij heeft mij op een bepaald moment een Excelbestand met een overzicht gegeven van alle gevallen waarin op vier of vijf maanden tijd dossiers in de ministerraad werden besproken die niet zijn gevolgd.

Dat was de eerste keer dat gedetailleerde cijfers aan het Parlement werden voorgelegd, waarin wij konden zien wanneer de experts niet waren gevolgd.

Ik heb daarna nog opvolgingsvragen gesteld. Ook dan heeft mevrouw De Bleeker geantwoord. Ze heeft in de laatste zes maanden voor haar vertrek nog statistieken gegeven waaruit bleek dat de regering in 39 gevallen had beslist om het advies van Financiën en Begroting niet te volgen.

Dat het niet gemakkelijk is om die cijfers te geven, geloof ik graag, maar het kan wel. Dat is ook meermaals bewezen door mevrouw De Bleeker. Het is eigenlijk ook door u bewezen, mevrouw de staatssecretaris.

U hebt mevrouw De Bleeker opgevolgd. Ik ben in dezelfde orde een soortgelijke vraag blijven stellen aan u. Aanvankelijk zag het ernaar uit dat u in dezelfde orde zou blijven antwoorden en transparantie zou geven, tot ik opeens een antwoord kreeg waarin u stelde dat het daarvoor niet is gemaakt en dat u dat niet kon. U zou over twee zaken niet beschikken.

Ten eerste, u geeft aan dat dergelijke gegevens – ik probeer de precieze bewoording te vinden – of die informatie niet wordt bijgehouden door de administratie. Blijkbaar is dat echter wel het geval. Alleen vraagt het enig onderzoekswerk.

Ten tweede, wat mij ook stoorde, was dat u meegaf dat u die cijfers niet kon geven omdat het om informatie ging die dateerde van voor uw aanstelling. Er is echter continuïteit van de dienstverlening. U volgt uw voorganger op. U hebt de dossiers van uw voorganger. Het is niet omdat een en ander niet door u is beslist of is beslist toen u nog geen deel uitmaakte van de regering, dat u die informatie niet zou kunnen geven.

Het komt erop neer dat ik twee veeleer eenvoudige zaken vraag.

Kunt u, ten eerste, bevestigen dat het belangrijk is dat het Parlement zo transparant mogelijk wordt geïnformeerd?

Ten tweede, zult u doen wat Eva De Bleeker deed, namelijk uw administratie aan het werk zetten? Dat is ongetwijfeld enig extra werk. Zult u echter uw administratie aan het werk zetten om de transparantie die werd gegeven te blijven geven aan het Parlement, zodat wij onze job kunnen doen en u kunnen controleren, teneinde na te gaan waar er eventuele begrotingsangels zitten?

Het begrotingsdebat zal of kan alleen maar gebaat zijn bij steeds meer transparantie. Dat is helemaal niet het geval wanneer minder transparantie wordt gegeven. Dat is belangrijk. Daarom rond ik mijn betoog af met een interpellatie.

Wanneer er actieve stappen gedaan worden om de transparantie af te bouwen, betekent dat immers geen goede evolutie voor het parlementaire debat.

01.02 Staatssecretaris **Alexia Bertrand**: Mijnheer Loones, ik heb enorm veel respect voor het parlementaire debat en voor oppositiewerk. Ik betreur dan ook ten zeerste uw bewering dat de transparantie vermindert. U kreeg van mevrouw De Bleeker de nodige informatie en u krijgt die vandaag ook van mij.

In uw laatste vraag met nummer 295 informeerde u naar de cijfers van 1 juli 2022 tot en met 31 december 2022. Zoals u zelf aangaf, was ik in een groot deel van die periode nog niet aangesteld. Ik gaf u toen aan dat ik u voor die periode wel informatie over het aantal dossiers en de voorwaarden kon geven, maar niet kon duiden hoeveel keer de ministerraad een begrotingsakkoord niet volgde.

Intussen vulden mijn medewerkers alle ontbrekende gegevens aan voor de periode van voor mijn aanstelling. Zij hebben de notificaties van elke ministerraad tussen 1 juli 2022 en 31 december 2022 onder de loep genomen om na te gaan of het begrotingsakkoord al dan niet gevolgd werd. Dat was een zeer arbeidsintensief werk om tegemoet te komen aan uw vraag.

Op mijn kabinet werkt een beperkt aantal adviseurs in de cel Begroting. Zij volgen samen alle mogelijke

domeinen op waarvoor eventueel begrotingsakkoorden moeten worden gesloten, zoals Justitie, Defensie, de federale politie, Asiel en Migratie, Binnenlandse en Buitenlandse Zaken, Sociale Zekerheid, Pensioenen en Economie. In 2022 heeft dat team 1.541 dossiers behandeld. Daarnaast staat het in voor alle werkzaamheden rond de begrotingsopmaak, alle werkzaamheden in het Parlement, onder andere parlementaire vragen, de opvolging van de relaties met Europa en de *spending reviews*. Om de data en cijfers die u vraagt systematisch in te geven, op te volgen en te rapporteren sinds het begin van de legislatuur, zou ik eigenlijk mensen moeten aanwerven. Ik denk dat wij het erover eens zijn dat wij het belastinggeld van de mensen beter kunnen spenderen.

Ik kom tot de cijfers. Zoals gezegd, geef ik u alle cijfers mee sinds het begin van de legislatuur en voor 2022, samen met de vermelding in welke mate de akkoorden door de ministerraad werden gevolgd.

Tussen 1 oktober 2020 en 31 december 2020 werden er 381 begrotingsakkoorden afgeleverd: 166 positief, 205 voorwaardelijk en 10 negatief.

Tijdens het eerste semester van 2021 werden er 666 begrotingsakkoorden afgeleverd: 310 positieve, 296 voorwaardelijke en 60 negatieve.

Tijdens het tweede semester van 2021 werden er 366 begrotingsakkoorden afgeleverd: 156 positieve, 195 voorwaardelijke en 15 negatieve.

Tijdens het eerste semester van 2022 werden er 781 begrotingsakkoorden afgeleverd: 265 positieve, 471 voorwaardelijke, 41 negatieve en 4 voldongen feiten. De ministerraad heeft de akkoordbegroting 27 keer niet gevolgd en heeft 1 keer akte genomen bij een voldongen feit. Die cijfers kreeg u reeds van mevrouw De Bleeker.

Tijdens het tweede semester van 2022 werden er 760 begrotingsakkoorden afgeleverd: 199 positieve, 499 voorwaardelijke, 51 negatieve en 11 voldongen feiten. De ministerraad heeft de akkoordbegroting 22 keer niet gevolgd en heeft 6 keer akte genomen van een voldongen feit.

01.03 **Sander Loones** (N-VA): Dank u wel voor deze informatie. Er is een reden waarom wij schriftelijke vragen kennen. Dan moet de staatssecretaris zulke cijfers niet voorlezen in het Parlement. Dat is ook de reden waarom ik drie schriftelijke vragen hierover heb gesteld om de cijfers te krijgen, en vervolgens een interpellatie. Ik wil u bedanken voor die informatie.

Er zullen nog soortgelijke schriftelijke vragen komen. Ik vind het immers wel belangrijk om dat te kunnen opvolgen. Vandaag leren wij, na drie schriftelijke vragen en een interpellatie, eindelijk dat een begrotingsadvies vorig jaar 49 keer niet is gevolgd door de ministerraad. Dat is relevante informatie. Bij een gigantisch slechte begroting, wanneer de Inspectie van Financiën zegt dat u moet uitkijken, wanneer de Begroting zegt dat u moet uitkijken, maar de ministerraad toch beslist om een andere houding aan te nemen in 49 gevallen, zou het Parlement het beste zelfs meer in detail moeten kunnen weten over welke dossiers dat precies gaat.

Ik dien geen motie van aanbeveling in. Ik wens de staatssecretaris nogmaals te bedanken voor de informatie die is bezorgd.

Ik kijk ernaar uit om daarover verder van gedachten te wisselen, en meer details te verzamelen over deze dossiers. Ik weet dat dat niet plezant is en dat dat veel werk is. Ik doe er ook niets van af. Ik vraag natuurlijk niet dat u extra personeel aanwerft. We zouden in 2023 wel een informaticasysteem moeten kunnen uitrusten opdat dat verzameld zou kunnen worden. Het vraagt zijn tijd om dat in te voeren. Deze investering kan echter het beste wel eens onderzocht worden. Wat kost het om zoiets op poten te zetten? Hoe zou dat kunnen worden aangepakt? Hoe kan het op de meest efficiënte manier gebeuren? Daarbij moet u wel openstaan voor advies.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 14 h 53.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.53 uur.